

Rotterdam, 11-11-2024

betreft: Vragen rond welzijn, voor raadsleden

bij de Voortgangsbrief Welzijn, dd 12 juli 2024, die op 13 november wordt besproken

Beste raadsleden

van Leefbaar Rotterdam, VVD, D66, DENK, Groenlinks, PvdA, CDA, CU, VOLT, SP, 50+, JOU, Bij1, FvD, Partij voor de dieren,

U staat op het punt om woensdag de Voortgang van de brede welzijnsopdracht te bespreken. De Voortgangsbrief is leidraad. Bij wijkbewoners en buurtorganisaties roept die vragen op. Ook de wijkraden voelen zich enorm betrokken bij het onderwerp. Welzijn is voor alle Rotterdammers belangrijk. Daarom benaderen we u allemaal, aan de vooravond van het gesprek. Wellicht helpen onze vragen u aan een vruchtbaar debat.

1. Maatwerk per wijk. Het beleidskader en Programma van eisen praten over maatwerk per wijk. De rapportage laat vooral stedelijke totaalcijfers zien. Kunnen we ook inzage krijgen in de opdrachten en resultaten per wijk?
2. Resultaten bij kinderen en jongeren. De brief spreekt over 30133 bereikte kinderen met pleinprogramming op 88 pleinen (gemiddeld 342 per plein) en 25.000 jongeren met jongerenwerk (met 65 werkers, gemiddeld 380 per werker). De gestelde doelen zijn daarmee gehaald, zegt de brief. Rotterdam telt 55.000 kinderen van 4-12 en 35.000 van 12-18 jaar. Dat houdt in dat welzijnswerk 60% van alle kinderen en 70% van alle jongeren zou bereiken. Onwaarschijnlijk veel. *‘Kunt u onderbouwde data aanleveren hoeveel unieke kinderen via pleinprogramming aan het spelen zijn en hoeveel unieke jongeren welzijn bereikt? En in hoeverre dat de doelgroep is die voor ‘generatie zonder achterstanden’ belangrijk is?’*
3. Impact gedreven werk. Welzijn zou stoppen met kpi's tellen en voortaan meetbare impact genereren. *Met welke instrumenten meet u of kinderwerk en jongerenwerk voldoen aan de gestelde doelen (vergroten van schoolsucces en versterken van de sociaal emotionele vaardigheden) en wat zijn de resultaten van die metingen? En als die metingen nog niet klaar zijn, hoe is in de afgelopen jaren beoordeeld of de prestatie van de welzijnsaanbieders voldoende is?*
4. Evidence-based interventies. De brief benadrukt dat daarmee kwaliteit wordt geborgd. Echter, voor pleinprogramming in welzijn bestaat in Nederland geen evidence-based aanpak². De enige die er was (Thuis op straat) dateert van 2014 en is na tien jaar verlopen. Daarin bleek dat impact op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen via pleinwerk pas ontstaat als een vrij vaste groep kinderen elke week 3 a 4 keer met de werker bezig is. Dan groeit de benodigde vertrouwensband. De huidige praktijk is meestal 1x per week begeleid spelen, soms 2x. Onvoldoende voor de beoogde impact. De brief spreekt nu over minder pleinen en vaker programming. Daarmee komt het doel van 15.000 spelende kinderen echter nóg verder uitzicht. *Hoe gaat de gemeente met die spanning om?*
5. Couleur Locale, Right to cooperate en Lokaal budget en Right to challenge. Deze middelen heeft het programma van eisen benoemd om de lokale partijen in te schakelen. *Hoe verklaart u de ondervraag/onderbesteding bij Couleur Locale en bij Right to cooperate? Is het mogelijk slim om de grens van 35.000 euro weer iets op te hogen, of de limiet van één aanvraag per organisatie naar twee te brengen? Verder is ook Right to challenge in het Beleidskader prominent opgenomen. De brief schrijft daar niet over, maar zijn er ontwikkelingen?*
6. Jaarplan voor bewoners. Dit jaarplan is in bijlage Q en lid 156 van het Programma van eisen omschreven. Het zou bewoners inzicht geven in de plannen in het welzijnswerk voor het volgende jaar, waardoor men op onderdelen samenwerking kan aanbieden of aanvullend werken. Dat jaarplan is de afgelopen jaren niet gemaakt en de bijbehorende gespreksavonden niet georganiseerd. *Hoe komt dat? Blijft dat zo?*

1 Dat grote aantal strookt niet met de waarneming van bewoners. Die zien gemiddeld 15 kinderen bij de jongerenwerker, wat klopt met uw eigen conclusie dat 'het bereik per plein beter kan'. In de bijlage over jongerenhubs staat dat er gemiddeld 35 jongeren per week komen. Met 30 jongerenhubs maakt dat ruim 1000 jongeren, maar nog lang geen 25.000.

2 Alleen "Playgrounds" is evidencebased. Maar dat is een Amsterdamse basisschoolmethode waarin een leerkracht met haar eigen groep elke dag op een bepaalde manier en een speciaal uitgerust plein gaat bewegen. Dat is iets anders dan één keer per week als jongerenwerker met een wisselende groep kinderen spelen. Onze eigen welzijnsaanpak "Playgrounds010" is nog niet als evidence-based erkend. Wellicht spreekt de brief daarom veiligheidshalve van 'onderbouwde interventies' en dat maakt dan weer benieuwd naar de onderbouwing.

7. Het gevaar van dubbele financiering. De informele partijen voelen nu als eersten de klappen van de bezuinigingen. Tegelijk is er onduidelijkheid hoe de aanbestede partijen hun middelen inzetten. Is dat efficiënt? Lekt daar geen geld weg? De brief noemt bij welzijn in de programmering veel onderwerpen waarvoor naast welzijnsgeld ook andere subsidies en geldstromen benut worden³. We zien dat in de programmering ook partijen worden gebruikt die zelf al door de gemeente of het rijk gefinancierd worden⁴. Het is geen geheim dat sommige bedrijven van het sociale domein een verdienmodel gemaakt hebben. *Kortom, bewaakt de gemeente dat bij welzijnsactiviteiten geen dubbele financiering plaats vindt en zo ja hoe?*
8. Jongerenhubs zijn volgens de brief 'In vliegende vaart' opgezet. Vrijwel alle wijkrazen hadden gevraagd om iets te doen aan jongeren die overlast geven in de wijken. De raad vroeg om ook lokale partijen en hun panden te betrekken bij deze opdracht. *Hoeveel jongerenhubs zijn gerealiseerd bij lokale partijen en in overleg met de wijk?* We lezen in de bijlage dat er een gemiddeld bereik is van 35 jongeren per hub. Dat is met 30 hubs ruim 1000 jongeren (3% van alle jongeren in die leeftijd). 10-15% van hen komt volgens de brief voor 'lichte ondersteuning' van welzijn in aanmerking, de rest heeft dat blijkbaar niet nodig. *Hoe past deze grote investering bij het doel om vooral jongeren met achterstanden ('Generatie zonder achterstanden') te dienen en bij de vragen van wijkrazen om vooral iets te doen met jongeren die overlast geven?*

Voor alle duidelijkheid: Sociaal werk is belangrijk. Deze vragen zijn niet bedoeld om daar twijfel over te zaaien. We kennen vele bevoegde jongerenwerkers en ouderencoaches die elke dag opnieuw weer naar hun werk gaan om met liefde anderen te dienen. Maar wij denken dat de opdracht zoals die er nu ligt, ook voor hen onmogelijk is geformuleerd. Je kunt met pleinprogrammering in de huidige vorm op sociaal-emotioneel gebied of schoolsucces geen impact maken bij kinderen. Je kunt met jongerenhubs niet echt iets betekenen voor het probleem van overlastgevende jongeren. Je kunt met een collectief aanbod de gewenste 'prioriteitsgroep voor generatie zonder achterstanden' maar matig bereiken. Voor echte impact, wat we allemaal willen, is meer nodig dan we nu hebben gerealiseerd en andere dingen dan we in 2021 bedachten.

In de brief missen we bijvoorbeeld de aandacht voor het bouwen aan relaties en het vormen van gemeenschappen. Voor mensen in isolement en met kwetsbaarheid is dat cruciaal. Ook zwijgt de brief over het feit dat heel veel Rotterdammers uit de doelgroep van kansarmen, door het huidige aanbod niet bereikt worden, terwijl we nu juist op die prioriteitsgroepen gingen mikken. De stad zit te springen om goed beleid op dat onderwerp.

Onze vragen zijn misschien te complex om op de commissievergadering goed behandeld te worden. Voor begin 2025 is MO bezig met het opzetten van een grotere tussenevaluatie welzijn (2022-2024). We kunnen er goed mee leven als die wordt aangegrepen om samen te kijken naar hoe het gaat en wat we willen, op gebieds- en stadsniveau. Als u besluit om die evaluatie samen te doen met wijkrazen en wijkpartijen, kunnen we samen op basis daarvan ook verbeteringen naar meer impact bedenken. Samen komen we verder!

We kennen tientallen lokale partijen die heel graag serieuzer mee gaan doen rond welzijn en informele zorg en daarvoor inmiddels ook werkende interventies hebben ontwikkeld. Gemeenschappen zijn nodig voor het borgen van wat professionals inzetten. Wijkrazen willen graag intensiever betrokken raken bij het welzijn in hun eigen wijk. Het zou goed passen bij de doelen van BOZ (meer zorgtaken bij de informele partijen) om toe te werken naar gelijkwaardige, transparante en hybride samenwerking tussen formele en informele partijen. Het zou ook naadloos passen bij de aanbevelingen in het jongste rapport van Movisie, VerweyJonker, VNG, SWN, LSA, waarin gepleit wordt voor het versterken van de informele sociale basis door daarin te investeren. Een soepele samenwerking formeel-informeel gaat de stad ten goede komen.

Wanneer u de lijn kiest van samen evalueren en samen doorbouwen, kunnen de bovengemelde vragen wat ons betreft doorschuiven naar de komende Tussenevaluatie.

We hopen op een vruchtbaar gesprek in commissie en raad en op het aanvaarden van onze uitgestoken hand.

Met vriendelijke groet,

Wijkraadsleden: Leo van der Burg (Nieuwe Westen), Sheila Blankendal (Schiemon), Ineke Palm (Bospolder)

Lokale initiatiefnemers: Cor Hubach (House of Hope, Zuid) Michel Koreman (de Buurvrouw, Schiebroek), Corine Verdoold (St Present Rotterdam), Bram Dingemanse (wijknetwerken Delfshaven)

³ Bijvoorbeeld: subsidies Jeugdpreventie, WMO-maatwerk Goed voor Elkaar, jongerenraad, taal. Extra geld vanuit GALA voor valpreventie, herstelacademies, welzijn op recept, versterken sociale basis. Extra geld voor jongerenhubs, extra geld voor satellieten. Allemaal bovenop de welzijnsopdracht-middelen.

⁴ Bijvoorbeeld: Join-Us, Girlstalk, Lefgozers worden genoemd, gesubsidieerde programma's ingezet bij welzijn.

